

Reggel anyám előhúzza a rakodószekeret. Ezzel szokták behordani a földekről a gabonát. Nekünk csak egy lovunk volt, a másikat elvitték „katonának”. Keresztanyámnak is volt egy lova, így a kettőt fogták be a szekérbe. Néhány szükséges holmit: pokrócokat, párnát, élelmet, néhány aprójszágot, szénát, zabot raktak a szekérre, nekünk, gyermekeknek, meleg fészket. Néma, sötét tekintetű, elszánt asszonyok fogták a gyeplőt, s lassú zörgéssel elindult a szekérkaraván. Menekült a székelység. „Ki tudja, merre, merre visz a végzet...”

1916. augusztus 29-ét írta. A felkelő nap beragyogta a tájat, nekünk mégis éjszaka volt.

Hogyan rúgjunk bele embertársaink tabuiba?

Tisztelt Szerkesztőség!

Bizonyára értesültek a *Magyar Narancs* augusztus 8-ai botrányszámáról, amelyben sajnos az én írásom is megjelent, noha nem a botrány témájában.

Tekintettel e szégyenletes szennyhalmazra, a csatolt levelet küldtem a *Magyar Narancs* szerkesztőségének. Ha úgy gondolják, hogy ismertetésre érdemes, olvassák fel a *Vasárnapi Újság*-ban.

Öszinte tisztelettel
Dr. Kindler József
egyetemi tanár

MAGYAR NARANC S ZERKESZTŐSÉGE

Tisztelt Szerkesztőség!

Egy kedves, fiatal kollégánóm által közvetített felkérésükre írtam néhány sort Schumacher ismert könyvéről *Az ésszerűtlen ésszerűsége* címen, s ez lapjuk augusztus 8-ai számában meg is jelent.

Előzetesen nem tudtam azonban, hogy milyen „cikk-környezetben” fog megjelenni. Ha ugyanis tudom, akkor a közléshez nem járulok hozzá, illetve a felkérésnek nem teszek eleget.

Az igazat megvallva, a *Magyar Narancs*-ot korábban – enyhén szólva – nemigen olvastam, és inkább csak hallomásból értesültem egy-két csípősebb politikai odamondogatásáról, s ha egyiket-másikat túl erősnek vagy igaztalanoknak találtam is, a „iuventus ventus” (fiatalság – bolondság) elnéző megértésével mosolyogtam.

Mélységesen szégyellem azonban, hogy az úgynevezett pápa-számos melléklettel felszerelt számukban írásom és nevem megjelent. E melléklet helyiségi melléklet felületessége, laposság, szeltemelensége, ordenárisága és nem utolsósorban ostobasága folytán, párját ritkítóan tartozik negatív olvasmányélményeim közé. Szellemiségéről pedig csak annyit, hogy az olasz antiklerikálisok Önök által közölt felhívására Rudolph Thuro, vagyis a narancsú Túró Rudi visszafordításában nyugodtan elküldhetik dokumentumként az „országunkban tapasztalható vallási intoleranciáról”.

Sajnos, bármennyire szégyenkezem is, nevemre e szennyből akaratom és szándékom ellenére – pusztán azért, mert a közelemben van – valamennyi lemoshatatlanul rátapad, s legfeljebb Hacker Bandi szentenciájával ironizálhatok magamon, aki az *Egy komisz kölyök naplójá*-ban írja: „Aki disznók közé keveredik, azt megeszik a korpákok.”

A *Magyar Narancs* szervezésében is meghirdetett „Szabad, gondolkodó konferencián” ugyan nem kívánok részt venni, de ja-

vaslatom szerint felvehetnének egy pontot vagy a nagy bajszú, vagy az idősebb, szapora beszédű történész elővezetésében *Közös gyökereink – történelmi előzmények* címmel, melyben megvilágítanák az antiklerikalizmusnak álcázott vallási türelmetlenség és antihumanizmus legújabb kori előzményeit és találkozási pontjait. Az egyik vonulat a nürnbergi háborús bűnösöként kivégzett Julius Streicher uszító lapjához, a *Der Stürmer*-hez, és hazai letéteményeseihez is fűződik, vagyis a náci-nyilas, illetve a közismeretben nevén fasiszta vonalhoz. Ennek csúcspontját számomra az a megrendítő dokumentumfotó képviseli, melyen egy kivégzése előtt álló, a rituális imalepelbe – tuleszbe – burkolt, imaszíjával felszerelt zsidó férfi imádkozik elmélyülten. Mellette állnak egyenruhás hóhérai, s nézik a Herrenvolk gúnyos, fölényes, „felvilágosult” mosolyával. Ezt az aufklérista fölény-mosolyt juttatták eszembe mellékletük írásai, különösen a „nem minden papsajt”-oldal szerzői és az egyik különlegesen primitív kékhárisnya kioktató piszkozata.

A másik ághoz avatott szerző ad lapjukban útmutatást, szélsőbalról. Eörsi István, emlékezve a régi szép időkre, aktív bolsevista korának szellemében és hangnemében prezentálja rímes férceményt (*Látogatás előtt*).

Úgy látszik, számos történévei sem koptatták meg átérzett reminiscenciáit, s e tekintetben – mint a Bourbonok – semmit sem tanult és semmit sem felejtett. Számára, bár egy ilyen szellemóriás tanácsra nem szorul, esetleg ajánlható, hogy az említett anarchi-femini-oranzsi happeningen, miközben az anakronizmus tárgykörében tűnődik, mélázson el a megutáltatás lélekteni és gyakorlati kérdéseiről is, különös tekintettel a „hogyan rúgjunk bele embertársaink tabuiba” című témára. Egyébként: no comment.

Hadd zárjam két, ellentétes pólusú kis történet utalásával írássomat, annak igényével, hogy legközelebbi számukban közzéteszük, tetszés szerinti kommentárjukkal.

Az egyik szerint Berda József, a közismerten extravagáns költő egyszer átszellemülten gregorián énekeket hallgatott, s a társaságában lévő „felvilágosult” kultúrbugris azt kérdezte tőle, miért tetszik neki e klerikális zene. Berda csak annyit válaszolt: „Mert van ízlésem.”

A másik történetet néhány éve olvastam az egyik napilapban. Szent István táján, augusztusban, valahol a Balaton mellett egy akkori ifjúsági tábor néhány süvölvénye kiszabadulva a táborból és gátlásaiból, berúgva tántorgott az országúton, s részeg csuklásokkal megszakítva a *Hol vagy magyaroknak tündöklő csillaga*... kezdetű, katolikusok által közismert és szeretett szép egyházi éneket gajdolta, nyilvánvalóan a provokálás és a megbotránkoztatás szándékával. Az arra járók azonban széles ívben elkerülték őket. Undorodtak.

Dr. Kindler József
egyetemi tanár

P. S. Jelen levelem másolatát megküldtem a Magyar Rádió *Vasárnapi Újság*-jának, valamint az *Igen* című lap szerkesztőségének is.

K. J.

